GOD. XXVII BROJ 4 BEOGRAD, APRIL 1958 CENA 20 DIN.

BLAGOVEST

VERSKI + MESEČNIK

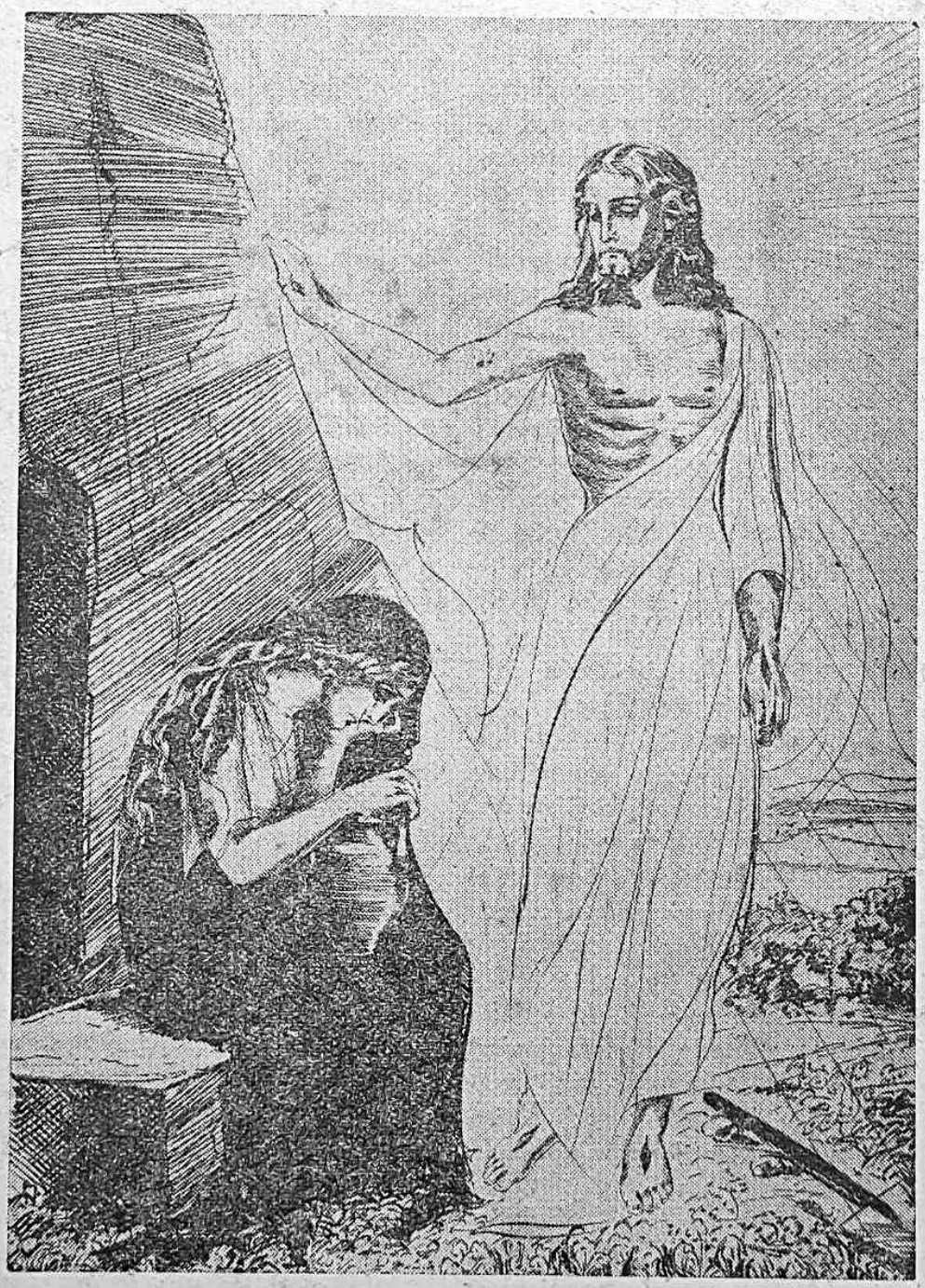

USKRSNUĆE Nedeljković Marina

„Ufanje mi uskrslo je,
Krist, moj Gospod, i sve moje."
(Iz uskršnje Mise)

Tko ne pozna Svetog Pisma, ne pozna Krista

POBJEDNIČKA NAŠA VJERA

Najviše nam je poslanica (njih 14) sačuvano od svetog Pavla, pa se one najčešće i čitaju kod svete Mise. No imamo još sedam drugih poslanica u Novom Zavjetu, a od tih je tri napisao Apostol Ivan, učenik, kojega je Isus posebno ljubio. Baš iz prve njegove poslanice uzeto je nekoliko redaka kao čitanje u svetoj Misi na Bijelu nedjelju (5, 4—10):

Predragi! Sve, što je rođeno od Boga, pobjeđuje svijet. Naša je vjera ta pobjeda, koja pobjeđuje svijet. Tko je, koji pobjeđuje svijet, nego onaj, koji vjeruje, da je Isus Sin Božji? On je, koji je došao u vodi i krvi, Isus Krist: ne samo u vodi, nego u vodi i krvi. I Duh je, koji svjedoči, da je Krist istina. Jer su tri, koji svjedoče na nebu: Otac, Riječ i Duh Sveti, i ova su tri jedno. I troje je, što svjedoči na zemlji: duh i voda i krv. I ovo je troje jedno. Ako primamo svjedočanstvo ljudi, Božje je svjedočanstvo veće. Jer je ovo Božje svjedočanstvo, koje je veće, da svjedoči za svoga Sina. Tko vjeruje u Božjega Sina, ima u sebi Božje svjedočanstvo.

1. Ljubljeni učenik Isusov rado je i često govorio o ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Tako i u ovoj svojoj poslanici u posljednjem, petom, poglavlju govori, da prava djeca Božja, to jest oni, koji su ponovno rođeni po svetom Krštenju, ljube Boga, a također i bližnjega, jer ljubav prema ocu naravno uključuje i ljubav prema braći, djeci istoga oca. Neposredno pred ovim odsjekom, koji se nalazi u Misi Bijele nedjelje, sveti Ivan veli, da se ljubav prema Bogu dokazuje obdržavanjem Božjih zapovijedi, a te zapovijedi nisu teške, jer „sve, što je rođeno od Boga, pobjeđuje svijet. Naša je vjera ta pobjeda, koja pobjeđuje svijet".

2. U strogom smislu riječi vjerovati znači držati nešto istinitim zato, što je Bog to objavio. U širem smislu znači vjera cijelo jedno životno naziranje, način života prema nekom uvjerenju, „životnu filozofiju". Sveti Ivan ovdje sigurno uzima vjeru u ovom širem smislu, obuhvaćajući u tom pojmu ne samo umno pristajanje uz neke istine, nego cijeli život usklađen s tim istinama.

Otkuda vjeri tolika moć, da može svladati svijet, to jest sve ono, što je na ovom svijetu protivno Bogu i našem vječnom spasenju? Ta joj sila dolazi otuda, što nas ona čini djecom Božjom po krštenju i što nas nakon toga čini jakima protiv napasti, dajući nam novi neki, nebeski pogled na ovaj zemaljski život. Po istočnom grijehu svi su ljudi bili u neprijateljstvu s Bogom. Nitko od ljudi ne bi mogao izvesti izmirenje, jer je uvreda bila neizmjerna. Izmirenje će izvršiti utjelovljena Riječ, gotovo bez ikakvog našeg napora, skoro bez ikakve naše suradnje. No ne bi bilo u redu, da čovjek baš ništa ne pridonese sa svoje strane u ovom tako značajnom činu Božje ljubavi. Ne može on doduše pridonijeti mnogo, ali je pravo, da pridonese barem nešto malo. Zato je mudri Bog odlučio, da se čovjek jednim činom svog uma pokloni premudrosti i neizmjernoj dobroti Njegovoj time, što će činom vjere priznati sve objavljene vjerske istine radi toga, što ih je Bog objavio. Taj čin vjere uključuje u sebi neku malu našu zaslugu, jer tu mora surađivati i naša volja. To nije mnogo, ali je ono najuzvišenije, što čovjek može dati, jer um i volja, svojstva duše, jesu ono, što je u čovjeka najvrednije. Kada čovjek učini takav čin vjere, onda prima sakramenat Krštenja i postaje dijete Božje. Postaje pravednik, dok je prije bio grešnik i neprijatelj Božji.

3. Ako čovjek i ne može potpuno shvatiti nekih vjerskih istina, on ipak može i mora imati dovoljno razloga, da ih prihvati na temelju svjedočanstva Božjega. Slično i u svagdanjem životu čovjek mnogo toga priznaje istinitim zato, jer mu to govore drugi, u koje može imati povjerenja, premda mu stvar sama u sebi nije uvijek jasna. Na ovu potrebu razloga za naše vjerovanje misli i sveti Ivan, kad u ovoj poslanici nabraja u korist vjerodostojnosti Isusove vjere tri svjedoka: vodu, krv i Duha. Tu očito misli na Isusovo krštenje, na njegovu mučeničku smrt na Kalvariji i na dolazak Svetog Duha. Iznosećī upravo ova tri svjedoka sveti Ivan indirektno govori protiv nekih tadašnjih krivovjeraca, koji su govorili, da Krist nije bio uvijek Bog, nego čovjek, na kojega je u času krštenja sišla Božja Riječ, ali ga je opet ostavila za vrijeme Muke. Ova su tri svjedoka jedno, kako veli sveti Ivan, to jest idu k istom cilju, svjedoče o Isusovu Božanstvu.

Po propisima Starog Zavjeta (peta Knjiga Mojsijina 19, 15) svaka se stvar sigurno dokazivala pomoću tri svjedoka. Kada dakle primamo svjedočanstvo triju svjedoka kao istinito ljudsko svjedočanstvo, koliko više moramo prihvatiti trojno svjedočanstvo Božje?

4. Razložnost naše vjere ne počiva kod svih ljudi i u svakom razdoblju povijesti na istim dokazima. Nekima je dostatan razlog za vjerovanje u tome, što vjeruju njihovi roditelji. Različiti učenjaci često otkrivaju opstojnost i veličinu Božju u divnim zakonima prirode. Drugi opet otkrivaju Boga i vjeruju u njega radi izvanredne kakve pomoći, što su je od njega primili. Skoro bismo mogli reći, da svaka duša svojim putem nalazi Boga i ostaje na svoj način, po posebnim svojim razlozima Bogu vjerna. Najveći dokazi za Božju vjerodostojnost i za razložitost naše vjere leže dakako u čudesima. No odgovornost čovjeka pred svim ovim obilnim dokazima, što ih Bog daje, uvijek ostaje velika. I najočitiju stvar netko ne će moći opaziti, ako neprestano ima zatvorene oči.

5. Sveti Ivan zaključuje: „Tko vjeruje u Božjeg Sina, ima u sebi Božje svjedočanstvo". Temelj je našeg vjerovanja u tome, što vjerujemo, da je Isus Bog i Spasitelj. Kada to prihvaćamo iskreno, onda je za nas vjera ne samo neko izvanjsko povjesno svjedočanstvo, nego živa stvarnost, koja u nama stanuje i koja pobjedonosno utječe na cijeli naš život.

Liturgijska stranica

LITURGIJA NIJE PARADA

Ima ih, koji misle, a neki i rekoše, da je Uskrsno Bdjenje po nekim našim župama najljepše uspjelo prvi put. I zaista je bilo mjesta, gdje je prvo i najvažnije noćno bogoslužeњe kao novost privuklo najviše svijeta i pobudilo najviše pažnje. Drugi put se manje dojmilo. Gdje je uzrok?

Katolička je liturgija često krivo shvaćena. U njoj je mnogo poezije i pjevanja, mnogo obreda i ophoda. Svečano se obavlja u određenim za to hramovima, s posebnim ruhom službenika, u određene dane i časove. Sve to jest i nije liturgija. To je samo njezina vanjština. Tko bi ostao kod te, ne bi mogao trajno njom ispuniti svoju dušu, učiniti je dijelom svojega bića. Sama vanjština liturgije, pa bila još tako ljepa i privlačna, savremenom će se čovjeku, koji traži istinske i stvarne vrednote, prije ili kasnije učiniti paradom. Ona ga može zanimati i uzbuditi jedanput i još koji put, ali sve manje, dok mu možda i ne omrzne.

Nije tome kriva liturgija, nego površno, samo izvanjsko shvaćanje liturgije. Sv. Otac Pijo XII. u enciklici o sv. liturgiji nije ništa toliko osudio koliko puki izvanjski kult. Onima, koji bi se tim zadovoljili, Sv. Otac ponavlja Božju tužbu iz St. i N. Zavjeta: „Ovaj me narod slavi ustima, a srce je njegovo daleko od mene". Zato Sv. Otac hoće, da Misu i uopće liturgiju treba doživljavati. Naša liturgija dakle nije prazna parada, nego život. Kristov život, koji se neprestano obnavlja i razvija u njegovom otajstvenom tijelu, Crkvi. Liturgija je život s Crkvom.

Život je nešto stalno i utvrđeno. Zato u liturgiji, kao i u prirodi nema senzacija. Za stablo je potrebno pogodno tlo, u kojemu je korijen na njemu deblo sa srčikom i korom, ali sve je to tek okvir, ljuska za onaj život, što ga sad u proljeće stablu donosi životni sok i pod uplivom sunčanih zraka dalje razvija po stalnim zakonima. Na skriven i tajanstven način prodire taj uvijek novi i uvijek isti život kroz stablo, oživljuje grane, tjera lišće, cvijeće i plodove. Slično je i u vrhunaravnom životu. Sve mladice izrasle na trsu-Kristu imaju obilat život po strujanju milosti, koja dolazi od sv. Mise, od sv. sakramenata, od svih crkvenih molitava i obreda. Taj se život, kao i u prirodi, obnavlja svake godine i djelomice svakog dana. Uvijek isti život, bez parade i senzacije, ali sve dublje shvaćen i svojskije doživljavan. Naše se uspinjanje k Bogu diže kao u spirali, uvijek u istom krugu, ali uvijek više. Poput stabla, koje novom vegetacijom svake godine raste i jača, obogati se novim „godom" i donosi više roda, tako doživljava Kristov život i u njemu raste

duša, koja se iz godine u godinu, iz blagdana u blagdan, iz obreda u obred prepušta djelovanju milosti i s njom ustrajno surađuje.

Ako je grana suha, onda životni sok stabla ne ulazi u nju. Takva je osuđena, da na stablu gnjije, dok je vjetar ne odlomi i ne svrši u peći. Vrhunaravni je red u svemu uzvišeniji od naravnoga, pa se po Božjem milosrđu u duši događa, što je u prirodi nemoguće. Dok se kršćanin drži tijela Crkve, i ako je u smrtnom grijehu, uvijek se može nanovo otvoriti spasonosnom djelovanju milosti. Treba se samo po valjanoj ispovijedi osloboditi grijeha i nahraniti svoju dušu „živim Kruhom, koji život daje". Bez sv. pričesti svi obredi i sve svečanosti malo koriste, skoro dodijaju, te se prije ili kasnije zanemare. Sv. pričest nije samo najdragocjeniji plod liturgije, nego i najsigurnije sredstvo, kojim se ona doživljava.

Zato nam je poslušati naše biskupe i ove godine često i zaista pobožno primati sv. pričest. Ta je uvijek božanski lijepa i nenadoknadivo korisna, ali posebno sada u svetom tjednu. Tko želi divne obrede ovih dana sve više doživiti, uživati i iskoristiti, ne može to bez sv. pričesti. Samo ona će mu otvoriti sve duhovno blago ovih velikih dana.

Cvjetnica je u obnovljenom obredu stvarno najviše izmijenjena. Procesija s pjevanjem na obje strane zatvorenih vrata i otvaranje istih križem pretvorena je u „svečani ophod s granama u čast Krista Kralja". Ispuštena je sredovječna simbolika, da bolje shvatimo što je tog dana bitno. Za Kristovim otkrivenim stijegom, u grimiznom ruhu službenika, svi s granama u ruci oduševljeno kličemo i pjevamo Kristu Kralju i Pobjedniku, ali — može li to duša u grijehu? Vrlo je važno, da se u svim crkvama ovaj ophod svake godine vrši svečano, po mogućnošću iz jedne crkve u drugu, ali još je važnije, da toga dana svi vjernici budu po sv. pričesti zaista Kristonoše, koji će svoga Boga ponijeti u život i priznati pred svijetom.

Nije lako zamisliti pravog kršćanina bez sv. pričesti na Veliki četvrtak, ako mu je samo moguće. Zato je Crkva i prenijela službu toga dana navečer, da to omogući i olakša što većem broju svoje djece. Pričesnik će te večeri rado poslušati sv. Crkvu, te se dugo i žarko zahvaljivati za božansku žrtvu i hranu. „Blagosivajmo Gospodina — Bogu hvala!" Tražiti te večeri „Božji grob" i nad njim naricati ganutljive, ali već odavna staromodne pjesme znači na svaki način htjeti održavati preživjelo, što se lako izrodi u paradu. Euharistija je život, a ne grob. Zna Crkva najbolje, da je Euharistija plod Kristove žrtve i smrti, pa će tu sutradan otajstveno svetkovati na svoj, na dostojan način. Pozvat će nas k svečanom otkrivanju Križa, klanjanju Znaku pobjede i k sv. pričesti. Tko pozna tradicijonalnost vjernika, mogao se čuditi, kako su većinom svuda rado prihvatili pričest na Veliki Petak. Kršćani su osjetili, da im je otkupljenje i Otkupitelj najbliže po sv. pričesti. I meni?

Uskrsno Bdjenje u zaista svetoj noći traži žrtvu i suradnju koja se ne može očekivati od onoga, koji ne želi s Isusom uskrsnuti iz groba grijeha. Kresanje i blagoslov novog ognja, ophod s pohvalom Uskrsne svijeće, blagoslov krsne vode i obnova krsnog zavjeta vodi nužno k uskrsnoj Misi i pričesti. Dakle živjeti u milosti i sve ove dane, i bez ponovne ispovijedi, uzimati dio (čest) s Kristom! A Krist je uvijek novi život, vječni Uskrs. S njime liturgija nije parada, nego život, Kristov i moj život.

Liturgijska obnova

AVE SANCTUM OLEUM

Posveta ulja na Veliki četvrtak

U svim katedralama ili biskupskim crkvama po cijelom katoličkom svijetu na Veliki Četvrtak obavlja se jedna od najljepših i najizrazitijih liturgijskih funkcija: posveta sv. ulja.

Biskup, koji celebrira svečanu misu, prije završetka Kanona uputi se uz veliku asistenciju od 12 svećenika, 7 đakona, 7 pođakona i s ostalim klericima na kraj prezbiterija (prostor pred velikim žrtvenikom), gdje je postavljen i pripremljen sto, na kojemu će posvetiti ulje za pomazanje bolesnika. Poslije pričesti slijedi zatim veoma svečana posveta Krizme kao i katehumenskog ulja.

Još u šestom stoljeću bio je običaj, da biskup služi na Veliki Četvrtak tri mise: jednu za pokornike i griješnike, koji su se pomirili sa crkvom, drugu na uspomenu Zadnje Večere, a treću za posvetu ulja. Kasnije ove tri mise bile su spojene samo u jednu, na kojoj se posvećivalo ulje. Po dekretu sv. Kongregacije Obreda (16.11.1955) o obnovi Velike Sedmice, određena je u biskupskim crkvama jutarnja misa na Veliki Četvrtak kao „Missa Chrismatis" za posvetu ulja, a u večer je misa na uspomenu Zadnje Večere, kao što je bilo u starini.

U liturgijskom životu Crkve ova posvećena materija ima veliko značenje. Još u starom Zavjetu kraljevi, proroci i svećenici bili su pomazani. U drugoj knjizi Mojsijevoj (25—33) čitamo ovo: „I načini ulje sveto za pomazanje, ulje sastavljeno vještinom ljekarskom. I pomaži njime šator od svjedočanstva i kovčeg zavjetni, i stô i posuđe na njemu, svijećnjak i sprave njegove, žrtveni kadionik i žrtvenik, na kojem se prinosi žrtva paljenica i sve sprave njihove. I posveti sve i neka bude svetinja nad svetinjom i koji ih se dotakne neka bude posvećen. Arona i sinove njegove pomaži i posveti ih, da mi budu svećenici! A sinovima Izraelovim reci: Ovo ulje za pomazanje neka mi bude sveto od koljena do koljena vašega! Tijelo čovječje neka se ne maže njim i ne pravite takvoga ulja, kao što je ovo, jer je posvećeno i neka vam bude sveto. I ko bi načinio takvo ulje i dao ga tuđinu, neka se istrijebi iz naroda svojega!" Pomazanje uljem značilo je jednu posebnu posvetu Bogu i njegovoj svetoj službi, a sam obećani Mesija, kojeg su čekali Izraelci, označen je kao „Pomazanik Gospodnji" (Ps. 2,2).

U novom Zavjetu pomazanje uljem služi kao znak prijateljstva, gostoprimstva i iskazivanja počasti gostima (Luk. 7,36—38); za tjelesno ozdravljenje (Luk. 10,34). Kad je Isus poslao apostole na put „oni mazahu uljem mnoge bolesnike i izcjeljivahu ih." (Mark. 6,13). Samo ime „Krist", kojim su stari kršćani zvali Isusa, sina Božjega, znači „Pomazanik". Pomazanje je simbol milosti Božje i božanskog života, kako govori Sv. Ivan apostol (1,2,20—27). U prvim vjekovima kršćanstva ulje je bilo simbol naravnog kao i nadnaravnog zdravlja za ljude. U liturgijskoj knjizi „Traditio apostolica" od Hipolita (3.v.) spominju se posebne molitve za posvetu ulja za bolesnike i za katehumene. U propovjedi Sv. Cirila Jeruzolimskoga (4.v.) novokrštenicima čitamo ovo: „Nemojte misliti da je pomazanje krizmom obično pomazanje. Kao što Euharistija nije poslije posvete obični kruh, već tijelo Kristovo, tako i ovo sv. pomazanje nije obično pomazanje, već milost Kristova, u kojoj s prisustvom Kristovog božanstva djeluje Duh Sveti. S običnim uljem mažu se tjelesa, a sa svetim životvornim uljem liječi se duša". O sv. ulju značajno je pisao glasoviti egipatski biskup Serapion iz Thmuisa, prijatelj Sv. Atanazija (4.v.).

Izgleda da je već u četvrtom stoljeću nastao običaj, da se na Veliki Četvrtak posvećuju tri sv. ulja, da mogu poslužiti za vigiliju Uskrsa (Bijelu Subotu), kada se svečano obavljao obred sv. krštenja i sv. krizme.

Pod uplivom bizantinske i galikanske liturgije uvele su se razne ceremonije kao na pr. procesija s posudama ulja i balzama. Na Istoku su se nosile još i posude sa sokom raznih miomirisnih trava i bilja kao simbol bogatstva i ljepote božanskih milosti. Biskup i dvanaest svećenika triput dahnu u formi križa rub posude. Pjeva se prekrasno predslovlje (prefacija). Biskup ulijeva u posudu za sv. krizmu ulje pomiješano sa balzamom. Za vrijeme obreda triput se pozdravlja svečano s povišenim glasom: „Ave sanctum Chrisma" Zdravo, sveta Krizmo!, „Ave sanctum oleum" (Zdravo, sv. Ulje!). Svakiput svećenici pokleknu iz strahopoštovanja.

Po latinskom obredu sv. ulje posvećuje uvijek i samo biskup. Obični svećenici to ne mogu. U crkvenoj povijesti znademo samo za dva slučaja, kad su i obični svećenici posvetili ulje. To je bilo g. 1444, kad je papa Eugen IV. dao dozvolu jednom franjevcu, vikaru Bosne, da može obaviti posvetu ulja. Drugi put g. 1916, za vrijeme prvog svjetskog rata, kad je tu dozvolu dao nekim svećenicima papa Benedikt XV.

To vrijedi i za Istočnu Crkvu, da samo biskupi posvećuju krizmu, koja se zove grčki „myron" (odatle riječ „miropomazanje"). Mnogo vremena patrijarha u Carigradu prisvajao je sebi pravo, da on sam kao glavar istočne Crkve i ekumenski patrijarh može posvetiti krizmu. Iz Carigrada se šiljalo kroz stoljeća sv. ulje za mnoge istočne crkve. Tek u 13. stoljeću Bugari su s tom tradicijom prekinuli, a Rusi u 17 st., kad su počeli posvećivati sv. ulje patrijarhe u Moskvi i u Kijevu. U prošlom stoljeću patrijarha u Rumunjskoj počeo je obavljati taj obred.

Čemu služe tri sv. ulja? Bolesničko ulje (oleum infirmorum), kako govori apostol sv. Jakov, upotrebljava se za pomazanje teško, samrtno bolesnih osoba, da im se ojača duša, da im se oproste grijesi, ako se kaju, a i za poboljšanje njihovog zdravlja. Ono se upotrebljava i kod posvete crkvenih zvona.

Katehumensko ulje (oleum salutis) služi za mazanje novokrštenika kao znak spasenja i obrana protiv sotone i njegovih zasjeda. S njim se mažu i svećenici prigodom ređenja, a i crkveni oltari kod posvete.

Sv. Krizma upotrebljava se više puta. Netom je novokršteník okupan vodom i s tim oslobođen od sotonskih okova, tjeme njegove glave maže se krizmom kao znak da sav pripada Kristu „Pomazaniku". — Ovo nas sjeća na ranije kršćanske vjekove, kada se odmah iza krštenja dijelila sv. krizma. Kod krizme ili potvrdbe biskup maže krizmanika na čelu u formi križa i ovo mazanje je potrebno za valjanost ovog sakramenta. Kod Grka mažu se osim čela i oči, uši, nos, usta, prsa, ruke i noge.

Kad se biskup posvećuje, onda se mažu njegova glava i ruke uljem krizme uz krasne molitve i posebnu prefaciju.

Kod krunisanja kraljeva, nadbiskup — metropolit mazao je uljem krizme desnicu kralja i kraljice na tri mesta kao simbol obrane države, crkve i vjere. Lijepa je ona legenda, koja priča, da je prigodom krštenja prvog franačkog kralja Klodviga po Sv. Remigiju u Reimsu, doletjela golubica sa posudom sv. ulja. Danas je samo u Engleskoj ostao običaj, da se kraljevi prigodom krunisanja mažu sv. uljem. Prilikom nedavnog krunisanja Elizabete II. jedino ovaj obred

nije bio snimljen ni filmski ni televizijski, jer se smatra kao sveti čin.

Krizma se upotrebljava kod posvete kaleža, patena, oltara, zvona i crkvene unutrašnjosti. U Istočnoj Crkvi biskup maže „sv. myronom" i svetačke ikone, oltare, kaleže i ostalo sveto posuđe. Sv. myron s ostalim sv. uljem čuva se u posebnom ormariću na oltaru iza ikonostaze kod knjiga evanđelja, križa i pozlaćene posude za bolesničko ulje. Za sv. ulje upotrebljava se ne plod običnih maslina, već t. zv. „maštrinka", koja je u antikno doba služila za vijenac pobjednika u svim utakmicama.

Obred posvete ulja na „Missa Chrismatis" u Veliki Četvrtak veoma je svečan, veličanstven, pun drevne poezije. U mirisu tamjana i balzama, proljetnog cvijeća: vijolica, narciza i zumbula, pod stupovima starih katedrala, pocrnjelih od vjekova i ljudskih događaja, zbivanja i svjetskih prolaznosti i ispraznosti ori se sonorno, maestozno koralna pjesma u čast Spasitelja: O REDEMPTOR, sastavljena od pjesnika Sv. Venancija Fortunata (6.v.). Pjesnik uzdiže ljepotu svih milosti, koje primamo po sv. ulju, emfatično pozdravlja Veliki Četvrtak, dan ujedno velike i Zadnje Večere i završava:

Nek nam ovaj dan bude svečan
u vijeke vjekova. Nek' bude posvećen
dostojnom hvalom i da s vremenom
ne ostari!
Spasitelju, primi pjesmu s kojom tebe
skladno slave!

ČUDESA ŽIVE PRIRODE

Nastavak

Pisac priznaje da se po sačuvanim ostacima životinja i biljaka iz daljne tercijarne dobi vidi, da je cio tadašnji život na našem planetu bio sličan onom naših dana (str. 33). Kad je onda zapravo počelo to slavno „prelaženje" i „prilagođavanje"?

Po svem obratno izgleda, da su apsolutno u svim periodama zemaljske prošlosti beziznimno sve forme života bile udešene za svoj životni ambijenat i nisu se tek u dugu vremenu trebale prilagođivati. Pisac navađa kao interesantnu činjenicu, da su **„današnji paraziti već tada živjeli i da su šumama tercijarnog doba isto kao i danas tumarele karavane marljivih mravi po drveću i pili med lisnih ušenaca i među granama razapinjali mreže pauci, koji su skupa sa svojim žrtvama sačuvani u jantaru"** (str. 35). Ako je tada u sjevernim krajevima bilo toplije podneblje, pa su se te životinje s nastupom hladnije klime, povukle na jug, ne mijenja ništa na stvari. Glavno je, da nema dokaza o mijenjanju samih vrsta.

Zato je malo nedosljedno od pisca, kad donoseći fotografiju okamenjenog „prakonja" u slici br. 11. sa 3 prsta i visokog samo 30 cm dodaje kao komentar, da je **„mnogo vremena prošlo, dok se razvio konj naših vremena"**. Kao učen i svjetski prirodoslovac i poznavalac današnje faune morao bi pisac znati, da i danas živi **Tragulus javanicus,** mali jelen 20 cm visok, i patuljkasti majmun **Quistiti,** koji cio može stati u šaki, pa je i taj „prakonj" samo izumrla vrsta neke konju slične životinje, čiji izgled i način života po onim košćicama ne možemo točno utvrditi, pa ga ne možemo bez daljnjeg ni proglasiti ničijim praocem. To bi bilo i petitio principii, jer je to baš u pitanju, da li morfološka i strukturalna sličnost može značiti, da su neke životinje „u rodu".

Gepard na primjer ima nešto psećega na sebi, majmun **Papio Sphinx** ima kao i ogromni netopir **Epomorphus monstruosus** pseću glavu, a ima i hijena **(Lycaon pictus)** slična našem psu vučjaku, pa ipak iz toga ne slijedi, da je svima tima životinjama pas bio djed, kao što ni prasetu sličnoj životinji, što u džungli ruje **(Oryctoperus senegalensis)** nije svinja praotac. Aguti **(Alaucodus svinderianus)** je sličan i štakoru i lisici, **Felix serval** i mački i tigru, **lemur,** što se po motki penje sa glavom nauznako, sličan je medvjedu, pa ipak su to sve posebne vrste životinja.

Zato spada u prirodoslovni „stupidarij" ničim ne obrazložena tvrdnja piščeva, da su **„razbojnički insekti u slatkim vodama slično kao sisavci u moru preobrazili svoje cijelo tijelo"** (str. 118), da je **„mnogom od ribljih sauriera sigurno na dosad najsavršeniji način uspjelo, da se iz stanovnika kopna pretvore u stanovnike oceana"** (str. 97) i da su se **„od morskih sisavaca kitovi i sirene oslobodili svake veze s kopnom"** (str. 99). Za istinitost tih tvrdnja ne postoje ni daleki indiciji, a kamo li dokazi. I sam pisac primjećuje, kako kitovi, kad se nasuču na obali, žalosno pogibaju. Ako su se kitovi, kako to pisac i na drugom mjestu iznosi, doista **„razvili iz zvjerkama sličnih stanovnika kopna"** (str. 98), morao bi nam rastumačiti, kako je to „uspio", da zvjerkama slični ustroj tijela izmijeni u sasvim drugi, da li je noge odbacio, dok je još bio na kopnu i valjao se po blatu, kad je došao do mora ili je to učinio na vodi, kako ih je to odbacio ili odgrizao i mjesto njih naredio da izrastu peraje, kako je uspio da suzi grlo, tako da kroza nj mogu proći samo sitne planktonske životinje, kako je zube pretvorio u dlakave usove, zašto je uopće „prelazio" s kopna, za koje je bio potpuno adaptiran, u more, gdje se trebalo tek u toku milijuna godina prilagoditi. Od čega je kroz to silno prelazno vrijeme živio, kad je izgubio zube, a još nije imao usove? I konačno, da li geologija i paleontologija šta zna o ostacima takovih prelaznih životinja?

Možda će se čitaoci nasmijati postavljanju takovih pitanja, ali jednog okorjelog monistu to ni najmanje neće zbuniti. Stat pro ratione voluntas. On to vjeruje i gotovo. Zato naš pisac mirno tvrdi još nevjerojatnije stvari kao da se radi o utvrđenim činjenicama. Tako veli, da je čak i jednodnevna mušica, koja svega živi par sati „uspjela", da istodobno postane i kopnena i vodena i zračna životinja! (str. 121).

Kao sasvim razumljivu stvar tvrdi, da su se neke vrste životinja u moru **„pojednostavnile"** i postale biljkama (str. 70), a tako isto i neke jednostanične životinje da su se pretvorile u gljivice (str. 175)!

A gle, uza sve to silno oduševljenje za „pretvaranje", nema od toga u prirodi i živom svijetu ni traga. To i sam pisac uvijeno na koncu svoje knjige priznaje, odnosno priznaje da skoro nitko od modernih prirodoslovaca to ne usvaja.

„Rezultati najnovije grane biologije naših dana, istraživanje naslijeđa, jedva se mogu dovesti u sklad sa ovim nazorima o postanju životnih oblika. Bezbrojni pokusi su naime pokazali, da se ne nasljeđuju (ne baštine) individualno stečena svojstva... Skoro svi istraživači naslijeđa stoga stoje danas na stanovištu, da se pitanje, da li se mogu baštiniti stečena svojstva, mora zanijekati." (str. 427). Ako je tako, onda pada glavni adut prilagođavanja, a ako nema prilagođavanja, onda vrste ostaju konstantne i cijela zgrada o pretvaranju biljaka i životinja ruši se u prah, pogotovo kad autor priznaje, da su čak i **umjetno** proizvedene mutacije biološki bez značenja. Ako se nešto ne može da postigne ni silom, gdje bi išlo prirodno, samo od sebe? Autor ide i dalje i priznaje, da su slične rezultate (poput ovih za tzv. Abstammungstheorie) donijela saznanja ili istraživanja ćelija i ovako zaključuje: **„Moramo dakle otvoreno priznati, da danas manje sigurno znamo o vođećim silama organskog razvitka, nego što smo pred nekoliko decenija vjerovali da znamo"** (str. 428). Tu riječ „vjerovali" podvukao je sam autor i vrlo dobro. Doista se radilo o vjeri ili točnije materijalističkom ateizmu, koje mu je trebalo dati znanstveno lice. Ali to nije uspjelo. Božji svijet je veličanstveniji, nego što ga monista može shvatiti. Uvijeno priznaje to i naš pisac: **„Punina oblika živih bića je mnogo veća, nego što to traže uvjeti opstanka."** **„Što bolje upoznajemo ostatke života prošlih perioda zemlje, tim jasnije nam je, da su stvarni prelazi vrlo skromni".** (Zapravo ih nema!) **„Nove grupe oblika nastupaju često skoro neposredno. Unutar tih grupa svakako se nalaze prelazi svih vrsta"** (str. 428). Riječ **„unutar"** podvukao je sam autor i s tim je daljnje raspravljanje o tom bespredmetno, jer promjene i prelaze **unutar** pojedinih vrsta i grupa nisu nikad bile predmet diskusije.

Iz crkvene povijesti

SV. AMBROZ U SRIJEMU

(Nastavak)

Milanskog biskupa silno se dojmio ovaj svetogrdni čin. On je u tom času vidio koliko je duboki korjen zahvatila u Srijemu arijanska herezija, kad su i djevice, Bogu posvećene bile spremne za takva zlodjela. On je osjetio u svojoj duši veliku bol, jer je upravo on najljepše i najuzvišenije pisao o kršćanskom djevičanstvu, opjevao tolike svete djevice i mučenice, a veliki broj djevica posvetio u svojoj milanskoj bazilici. Oluja u njegovoj duši bila je velika, ali časovita. Ambroz se svladao kao svetac, jer sveci svladavaju najprije sebe, a onda tek druge.

Okrene se prama arijanskoj djevici i prosvijetljen nekom budućom, ali ne dalekom vizijom reče joj: „Pusti me, pusti me na miru. Premda ja nisam dostojan tako visokog svećeničkog čina, koji nosim, ipak ne pristoji se tebi ni tvojem zvanju, da digneš ruke na jednog svećenika, pa bio koji mu drago. Moraš se bojati suda Božjega, da ti se što zla ne dogodi."

Na te riječi djevica se povuče od stida i straha kao gromom ošinuta. Njezine drugarice bile su kao izvan sebe, zabezeknute. Vjernici, skupljeni u bazilici, vidjeli su na njezinom licu, u njezinom pogledu naglu promjenu. Nešto se nenadno slomilo u njezinom srcu. Riječi milanskoga biskupa na nju su djelovale i milost Božja nije ostala prazna u srcu ove bijedne, zalutale djevice, koja je zapala, kojoj se ugasila uljanica, te nije mogla dočekati zaručnika. Možda se sjetila riječi, što je napisao upravo Sv. Ambroz redovnicama: „Kćeri, svaki dan pobjeđuješ, ako dobro bdiješ." (Quotidie triumphas, si bene vigilas).

U sirmijsku katedralu poslije ove oluje i bure nadođe svečana, pobožna tišina kao da je s neba sašlo samo veličanstvo Božje. Ambroz dostojanstveno i mirno pristupi velikom žrtveniku i uz veliku asistenciju svećenstva posveti prezbitera Anemija za biskupa. On je u hronološkom redu bio osmi srijemski biskup.

Iza posvete novi biskup održao je vjernicima govor, u kojem ih je upozorio na zablude arijevskog krivovjerja, te da ostanu vjerni onom vjerovanju, koje su crkveni oci,

prosvijetljeni Duhom Svetim, proglasili na prvom vaseljenskom saboru u Nikeji (g. 325), naime da vjeruju u Isusa Krista, Bogočovjeka. Na licu Ambroza i svih prisutnih vjernika vidjele su se suze radosti i veselja. Katolička vjera u Srijemu bila je spašena. Kad je ta vijest stigla u carsku palaču, carica Justina je probljedila od bijesa, što nisu uspjele njezine intrige i zle namjere.

Iste večeri u prisustvu Ambroza, u bazilici su svećenici s narodom svečano pjevali „Večernjicu", zahvalni Bogu zbog ove pobjede. Kod ove liturgijske svečanosti, koja se u staro doba zvala „Ad horam incensi" prama riječima psalmiste: „Neka se uzdigne, Gospode, molitva moja kao kâd tamjana pred licem tvojim: uzdignuće ruku mojih žrtva večernja", milanski biskup bio je izvanredno dirnut. On je volio liturgijsko pjevanje, te je njegova zasluga, što je u Zapadnu Crkvu uvedeno sudjelovanje naroda kod pjevanja u crkvama, kao što je to bio običaj u Palestini, Siriji i na Bosporu. Sutradan, rano u jutro, kad je zora zabijelila nad ulicama i trgovima carskog grada Sirmija, narod je opet išao u baziliku, da pjeva vesele hvale Bogu na liturgiju, koja se zvala „In aurora" (zornica). Novi biskup služio je svečanu sv. misu i dao blagoslov sakupljenom narodu, koji je slijedio svoga pastira. Gradom je vladala čista radost i duboki mir kao na visokim pašnjacima u ranom i svijetlom proljeću. Najednom je tu tišinu prekinula vijest, koja je išla od ulice do ulice: „Djevica arijanska je umrla!"

Neprijatelje prave vjere i Ambroza zahvatio je strah. Svi su se uvjerili, da je Ambroz bio prorok. Grad je bio pod teškim, tjeskobnim dojmom. Slijedećeg dana bio je sprovod „djevice arijanske" po sirmijskim ulicama. Vladala je grobna tišina. Mase gledalaca uperile su svoje oči na jednu istaknutu ličnost u pogrebnoj povorci. Iza lijesa stupao je vidljivo dirnut sam milanski biskup, tako ponizan i tužan, tiho moleći. Srce Ambroza bilo je mnogo veće od svake uvrede. Njegovo prisustvo ovom turobnom sprovodu bila je živa propovjed o ljubavi i milosrđu Božjemu.

S tim sprovodom Sv. Ambroz, veliki milanski biskup, pokopao je zauvijek arijanizam u Srijemu, a u donjoj Panoniji i u velikom dijelu Ilirije. Novi srijemski biskup Anemije nastavio je svoj apostolski rad, kako nam svjedoče njegovi vatreni govori na saboru u Akvileji (g. 381) i pisma, upravljena tadašnjim rimskim carevima.

Osamdeset godina poslije smrti svetih srijemskih mučenika Ireneja, Dimitra, Anastazije i drugih zaista je „krv mučenika bila sjeme kršćana". Pobjeda Sv. Ambroza u Srijemu bila je krasni plod zadnje molitve trećeg sirmijskog biskupa Sv. Ireneja, koji je bio mučen u progonstvu cara Diokle-cijana (dne 25 marta 304) i čije je tijelo bilo bačeno u Savu kod mosta, gdje se dizao mali hram božice Dijane:

„Gospodine Isuse Kriste, koji si trpio za spasenje svijeta, neka se otvore tvoja nebesa, da anđeli sveti tvoji prime dušu sluge tvojega Ireneja, koji trpi radi imena tvojega i radi naroda tvojega, rođenog u crkvi tvojoj katoličkoj u Sirmiju. Dostoj se sačuvati srijemski narod od svih zala i učvrstiti ga u svetoj vjeri tvojoj."

BIJELA GOSPA U LURDU

4. Čudesno vrelo

I onaj 25. veljače 1858. bio je četvrtak, dan u sedmici, kad su se na Masabjelu odvijala najvažnija ukazanja Bijele Gospe.

Već rano ujutro došlo je na Masabjel mnogo čeljadi; neki su nosili i svjetiljke, toliko je bilo rano! Kad je stigla i Bernardica u pratnji drugih, moglo ih je biti oko četiri stotine. Tiha i ponizna, zamoli djevojčica: — Pustite me da prođem!

Došavši na svoje obično mjesto klekne, prekriži se križićem svoje krunice i stane moliti ružarij. Domalo se poče na koljenima primicati k unutarnjem otvoru one udubine u spilji. Tu je opet ugledala svoju Bijelu Gospu. Tada joj Ova reče: — **Pođite se napiti na vrelu i tu se umijte!** Bernardica se smela. Nikad nitko u Lurdu nije znao ni čuo, da bi se u spilji ispod Masabjela nalazilo kakvo vrelo! Ipak, na Gospinu riječ ona stane pomnjivo obilaziti spilju, no vrelu ni traga. Sada joj pađe na um, da pođe na Gavu, ali jedva je učinila tri ili četiri koraka, kad joj Gospa reče: — Ne tamo!

Bernardica posluša i vrati se na prešnje mjesto tražeći vrelo. Kako ga ni sada nije našla, pogleda ona upitnim pogledom na bijelu Prikazu u izdubini poviše sebe. Gospođa upre pogled u jedno mjesto, gdje Bernardica uzme svojim djetinjim prstićima čeprkati zemlju. Tako iskopa rupicu, a u rupici se ukaza malko mutne vode. Djevojčče opet pogleda u Gospu, pa zagrabi pregršt one vode i prinese je do tri puta k svojim ustima, no svaki put je proli, jer je bila blatna. Zagrabi i četvrti put, prisili se i popi je. Zatim zagrabi još jednom i umije se, prj čemu joj na licu ostanu mrlje od blata. Ona opet pogleda u Gospođu, utrgne stručak divlje gorke trave, što je ondje rasla, i pojede je,

Narod je gledao sve to i čudom se čudio. Kad se mala podigla i okrenula da pođe na svoje mjesto, ugledaše joj umrljano lice, pa netko uskliknu: — Sirotica, poludjela je!... Netko drugi joj u prolazu otare lice, ali ona kao neosjetljiva na sve to klekne i stane promatrati svijetli Lik svoje drage Gospe. Na licu joj je treptio sretan, anđeoski posmijeh... Bilo je sedam sati, kad se lijepo prekrstila, podigla i krenula kući.

Putem su je ispitivali, što je ono radila i zašto. Ona je znala kazati samo to, da joj je ono zapovijedala Bijela Gospa. Inače iz djevojčjnih riječi i svega njezina postupka nisi mogao dobiti dojam, da je imalo krenula pameću. Bila je to ona ista čedna, priprosta, vedra i pametna mala Bernardica...

*

Onoga istoga dana, poslije podne, pođe ih nekolicina k Spilji. I kako li se začudiše, kad su vidjeli, kako iz one rupice, što su je izdubili Bernardičini prsti, teče tanki mlaz bistre vode i utire sebi put k rijeci Gavi. Mlaz je rastao i rastao: sutradan bio je debeo kao prst, nekoliko dana kasnije kao dječja ruka: lijep potočić hladne gorske vode!

Vijest o čudesnom vrelu, što je proteklo iz neznanih dubina za devetog Bernardičina viđenja, baš usred onih petnaest dana, kojih je Bijela Gospa zaželjela da Joj Bernardica dolazi na Masabjel, u tili čas je saznao čitav Lurd! Čuo ju je i siromašni, ali čestiti i vrijedni radnik Lujo Burijèt. Bio je on prava korjenika, čvrst i postojan u svojoj vjeri. Još prije dvadeset godina dogodila mu se nesreća. Dok su radili u kamenari, nenadano prasne mina, koja mu ubi rođenog brata, a njega strašno opali po rukama i licu. Zatim ga uhvati žestoka meningita. Jedva je ostao na životu. Vrijedni lurdski liječnik Doktor Dozùs predano ga je liječio, ali mu nije mogao spasiti desnog oka, na koje više nije vidio... Čuvši on za novo vrelo, koje je proteklo u spilji na Masabjelu, reče jednoj svojoj kćerki:

— Hajde mi donesi one vode. Ako se ondje zaista ukazuje Gospa, njoj je dosta htjeti, i ja ću ozdraviti...

Do pô sata djevojka je donijela vode, koja je još bila malko mutna. Pun žive vjere Burijet opere njome svoje slijepo oko i tog istog časa povika drščući od ganuća: — Ja vidim!... Bilo je to 26. veljače, a sutradan srete Lujo liječnika i pohvali se, da je ozdravio. — To nije moguće! — usprotivi se liječnik. Vaša je ozljeda organska, i zato neizlječiva! — I uze komadić papira iz svoje bilježnice pa napisa: — **Burijet ima neizlječivu mrenu i ne će nikad ozdraviti.** — Sada mu stavi papir pred desno oko, dok mu je lijevo prekrio rukom... Lujo pogleda u papir i pročita vrlo hitro ono sitno pisano kao najzdraviji čovjek na svijetu!

Liječniku je bilo, kao da ga je ošinuo grom. Ni najljekovitija voda ne može u jedan hip izliječiti ranjeno i slijepo oko... Doktor Dozus bio je pošten čovjek. On je priznao, da je tu prst Božji. A o tome se uvjerio čitav Lurd, kad je malo poslije toga gospođa Buoòr, Bernardičina susjeda, svoga dvogodišnjeg Luju — Justina, koji je po liječničkoj izjavi „do malo sati" imao umrijeti, uronila u onu vodu i iz nje je digla zdrava i svježa!!...

A mali Luj izrastao je u krepka i zdrava mladića pa čovjeka i doživio duboku starost. U svojoj sedamdeset sedmoj godini, 1933., prisustvovao je u Rimu svečanom proglašenju male Bernardice — svetom...

*

Bernardičino čudesno vrelo teče i danas. U 24 sata daje 122.000 litara kao mraz studene bistre vode. U ovih sto godina, otkad ono teče, tisuće i tisuće bolesnika okupalo se u njegovoj vodi, i mnogi su se izliječili njezinim dodirom. Najrazličnije bolesti ozdravljaju u toj vodi, koja se raznosi po svemu svijetu.

Čudesno lurdsko vrelo nije nikakva bajka. U punom dvadesetom vijeku može se o njegovu postojanju uvjeriti tko god dođe u Lurd i ima zdrave oči. Prije 25. veljače 1858. nitko nije za nj znao. Danas znade o njemu i učeni svijet i priprost narod.

I učeni se pitaju: odakle ta voda? I kakva je ta voda? Koje tajanstvene prirodne sile djeluju u njoj i po njoj?

Slavljeni hidrogeolog Rišàr je vrlo pomnjivo proučio zemljište u Lurdu i onda izjavio, da je u Masabjelskoj pećini postojalo nevidljivo vrelo i prije Bernardičinih viđenja. Ali njegovo otkriće je čudesno, jer je nastupilo po uputi nebeskog viđenja.

Kako je voda iz toga vrela odmah prvi dan počela ozdravljati bolesnike, poveseliše se neki domišljati ljudi u Lurdu, da je to osobito ljekovita voda. Oni je poslaše na analizu dr. Filolu, sveučilišnom profesoru kemije u Tuluzi. Profesor je 7. kolovoza 1858., poslije svestrane analize, dao ovu stručnu izjavu: „Voda iz spilje u Lurdu može se piti i ne razlikuje se od drugih gorskih voda, koje imaju dosta vapnenca; u njoj nema nikakvih osobitih ljekovitih svojstava".

Njegov nasljednik na istom sveučilištu dr. Moog obnovio je analizu god. 1934. i došao do istog rezultata! — God. 1915. inžinir Nodòn u Bordòu, pa profesor Lepàp 1938. u Parizu ispitivali su radio-aktivnost lurdske vode i ustanovili isto: u toj vodi nema ništa osobito ni s toga gledišta!

Ali u njoj je osobito ovo: — u ovih sto godina, otkad ona teče, ozdravljali su kupajući se i peruci u njoj ili pijući je bolesnici od bilo koje bolesti, i to u jedan čas i nenadno, a drugi opet nisu ozdravljali ni poslije ponovnih kupanja. Nijedan liječnik ne može predvidjeti, hoće li bolesnik ozdraviti i koji će ozdraviti. U jednu riječ: nikakvim naravnim zakonima ni prirodnim silama ne da se protumačiti, zašto i kako ta voda liječi!

I još nešto. Kod velike navale bolesnika, koji se žele okupati u kupatilima lurdskog svetišta, nije moguće za svakoga mijenjati vodu, nego se spuštaju u istu vodu Razumljivo je, da takva voda mora biti okužena svakojakim bakterijama. I zaista, Analiza je ustanovila, da je ona tada zasićena streptokokima, stafilokokima, kolibacilima i bezbrojem drugih klica. A ipak nikad se nije dogodilo, da je netko njome okužen! Pače, činili su pokuse na zamorčetima: uštrcavali su im te „kužne" vode, i nijedno se nije okužilo! Slican pokus činili su s vodom iz rijeke Sene, koja ima sličnih bacila, i na svaka tri zamorčeta uginula su po dva...

Nije druge. U lurdskoj vodi, koja je iz neznanih dubina potekla pod prstima male Bernardice, a na zapovijed Bijele Gospe, djeluje druga neka sila: — svrhunaravna čudesna sila!

(Nastavit će se)

BLAGOSLOVLJEN, KOJI DOLAZIŠ

Blagoslovljen, koji dolaziš u ime Gospodinovo
obasjanim suncem stazama, dalekim od svih nemira.

Blagoslovljen, koji naviještaš vrijeme novo,
otkrivaš život vječni i znadeš tajnu svemira.

Mi ćemo naše prilaze, prekipjele krvlju mučenih,
umiti bolnim suzama, molitvama Očenaša,
mi ćemo podići štitove ispred silnika učenih,
jer naša misao slobodna nije misao robijaša.

Hosana Tebi, Gospodine, Ti si carstva otklonio,
sotone vlast i raskoši, što na žrtvama krijese.
Junacima paklene tame Ti se nisi poklonio,
zato si vječito živ i hodaš kroz zemljotrese.

Gledaš u jezgru plamena, sam si munja što zarije
omrklom danu u zjenicu veliko svoje raspeće.
Oblaci mutni povijaju crni odar Kalvarije.
Riječi Tvoje probijaju, u srcu i kamenu zveče.

I nose Te, nose, Gospodine, iz vijeka u vjekove budne,
u krikovima i molitvama, na maglene sive gore,
kroz mećave leda stravičnog, srdite rijeke hučne,
vihore, zore i sumračja, tamo gdje umire more,
svjetovi ječe na samrti. Na kraju patnja i boli
tamo će svjetovi nastati, svjetovi novi.

Sa brijega najvišeg razvit će naraštaj, koji se Tebi moli,
silan, razvitlan stranama, plamen Tvojega stijega.

ČOVJEK GOVORI NA USKRS

Podiže k nebu oči čovjek s ravni.
Gorjanik ide tiho svojom šumom
i gleda svijetle vrhove borova.
Isti je čovjek današnji i davni
u ovom času, kad njegovim umom
prolazi riječ što Bog je napisao,
najljepša misao
svih ljudskih stvorova:

Predujam spasa u vječnom vremenu,
iz srca igla grijeha istrgnuta,
taj pečat strašni paklenskog iglara.
Miritelj ide ljudskome plemenu,
dočekuje ga travanj cvjetovima.
Krist nosi svima
radosti nove za trpljenja stara.

Hoću li stići da Mu vidim lice
preko valova rijeke svojih grijeha?
Za griješnika je skupa brodarina
kad nema zlata milosti u duši.
Žure se ljudi, oblaci i ptice,
nebo je svijetlo od božjeg osmijeha.
Strepnja me guši:
hoću li sresti nebeskoga Sina?

Pomozite mi, smjerni križonoše,
zbunjenom pokraj svjetskih križopuća;
s vaše se molbe stijene pakla troše,
od vaše riječi nestaju nesnage.
Vi pobjednici tuge i klonuća
strpljive ruke pružite mi drage!

Prevedite me snagom svoje vjere,
ljubavi bratskom preko rijeke tamne
u ovo jutro uskršnjih korala.
Da ne ostanem zalutalo zvjere
na napojištu blatne vode sramne,
do kojeg me je žeđ nečista zvala.

Iskreni, dobri, vjerni, ja sam zao,
licumjer, prepun plijesni i gnusoba...
O, Kriste, još si djetetom me znao,
kad još od Tebe nisam otišao.
Uskrsni danas Ti moj duh iz groba!

Razvojači me iz sumornih četa
ljudskih ludosti bijednih bakanala!
Neka me danas krv otkupi sveta,
opije miris uskrsnog cvijeta.
U jedra moja rajskog maestrala
dahni dah, Kriste, da plovim do žala
Tvojeg vječnoga, nebeskoga svijeta!

NAKANE APOSTOLATA MOLITVE.

Sveta nas Crkva u mesecu aprilu naročito poziva da se molimo presvetom Srcu Isusovu da bi euharistički odgoj u dečacima probudio brojnija svećenička zvanja. U misijskom nas pogledu poziva da se molimo neka bi na Cejlonu kod svih stanovnika iz dana u dan raslo poštovanje prema Crkvi.

S. Marija Gabrijela — žrtva crkvenog jedinstva. Ova je č. sestra rođena 1914 godine na Sardiniji. Kao devojka isticala se u redovima katoličke akcije. 1935 stupila je u jedini ženski trapistički samostan u Italiji u Grottaferrata. Dve godine docnije na blagdan Krista Kralja položila je redovničke zavete. Odlikovala se svetim životom. Dozvolom svojih poglavara i svog duhovnika darovala je Bogu svoj život za crkveno jedinstvo. Bog je primio njenu žrtvu i ona je umrla na nedelju dobrog Pastira 25 aprila 1939 godine. Već godinu dana posle njene smrti izašao je njen životopis. Na italijanskom jeziku izašlo je već šest izdanja. Delo je prevedeno i na francuski, engleski i španjolski jezik. Prošle godine su prilikom preseljavanja samostana u Vitorchiano preneli i leš pokojne Marije Gabrijele i utvrdili da je njeno telo ostalo netaknuto. Počelo se već s pripravama za informacioni proces. Zaslugom ove svete duše i njenog životopisa smisao za rad na crkvenom jedinstvu u Italiji je porastao.

U Francuskoj je bio poslednja dva decenija vrlo aktivan u radu za crkveno jedinstvo svećenik Paul Couturier iz Liona. 18 godina je radio na toj ideji i budio među Francuzima smisao za taj apostolat. Njegovi spisi su i danas aktuelni. On je tvrdio da je duboka svest o nesreći koja je kršćanstvo zadesila otpadom tolikih kršćanskih zajednica velika milost i preduslov za rad na crkvenom jedinstvu. Izgleda da zapadni svet više misli na crkveno jedinstvo, nego mi koji vlastitim očima gledamo plodove crkvene podeljenosti.

Kenterberijski nadbiskup Dr Fisher je osudio kao brakolomstvo umetnu seminaciju pomoću trećeg darovatelja, pošto je neki sud u Edinburgu odbio da oceni takav čin kao preljubu. — Papa Pijo XII je već 1949 i 1950 godine jasno osudio artificijalnu fekundaciju — umetno oplođavanje kod čoveka. Izuzetak čini samo sporedna lekarska pripomoć uz izvršen bračni čin.

Svetski Marijanski kongres. U nizu veličanstvenih priredaba, koje će se ove godine održati u Lurdu, već se dve godine sprema veliki međunarodni kongres, koji će biti od 10—17 septembra 1958. To je zapravo dvostruki kongres: Treći mariološki kongres i Deseti marijanski kongres. Prvi ima uži stručni karakter, drugi širi duhovni. Organizacija kongresa poverena je Internacionalnoj Marijanskoj Akademiji u Rimu, kojoj stoji na čelu poznati mariolog franjevac Dr Karlo Balić. Njen je tajnik Dr Pavao Melada. Obojica su naši zemljaci

Iznenadno ozdravljenje. Otac Pontiggia, nadstojnik tkaonice u Canzo, nekog se jutra tužio na bolove, ali je svejedno otišao na posao. Dva sata kasnije doneli su ga u nesvesnom stanju kući. Lekari su ustanovili naprasiti encephalitis. Lekar je savetovao da se pozove svećenik. Kad je otac gotovo već umirao u tri sata noću, njegova kcerka se seti da ima moći pokojnog kardinala Schustera i potajno ih metne pod očev jastuk te se počne moliti. Otac je prestao da hropće, a devojka se onesvestila. Ujutro otac je bio sasvim zdrav. — Ivanka Bonalumi iz Roneo Briantino imala je čir na stomaku. Kako se stanje toliko pogoršalo da nije mogla više hodati, smestili su je u bolnicu. Određena je bila već operacija, ali žena je tražila da je pre toga ponesu na grob kardinala. Tamo se dugo molila i ozdravila.

Za vreme vladanja sadašnjeg pape Pija XII osnovana je 191 nova biskupija, a 246 vikarijata i prefektura pretvoreno je u redovne biskupije, tako da je bilo u to vreme stvoreno 437 novih biskupija. Papa Pijo XII osnovao je još 136 ap. vikarijata, 3 egzarhata, 3 istočna ordinarijata, 37 samostalnih prelatura i 97 ap. prefektura. U 18 država organizovani su posebni vojni vikarijati za oružane snage.

O austrijskoj omladini bečki nadbiskup Dr König održao je na katoličkom Institutu u Parizu konferenciju. Tom su prilikom dati neki zanimljivi podaci o verskom životu u Austriji: Crkva je danas više uvažena nego ranije, nacizam i liberalizam su mrtvi, materijalizam i verski indiferentizam su jaki; socijalisti poprimaju stav neutralnosti i pozitivne naklonosti prema veri. Privatne škole dosad nisu primale državne potpore ali socijalisti su sve skloniji da u tom pogledu popuste. U svim državnim školama nedeljno se predaje dva puta veronauka. Na bečkom pravnom fakultetu 75% profesora su katolici. 87% Austrijanaca je katoličke vere, 6—7% protestantske. Verski život je kako gde, u provinciji ima i do 90% praktičnih vernika, u Beču ima samo 25%, a u nekim industrijskim središtima čak samo 12%. Austrija se ne može ponositi katoličkim dnevnikom, ali zato nedeljni listovi pojedinih biskupija dostižu tiraž od pola miliona primeraka. Časopisi Narodne stranke zastupaju katolička načela. Među svim omladinskim organizacijama prvo mesto zauzima Katolička akcija.

Papa o ograničavanju potomstva. Prilikom audijencije pretstavnika Društva italijanskih porodica sa mnogobrojnom decom Papa je raspravljao pitanje ograničavanja poroda. Istaknuto je da je moguće očuvati fizičko i duševno zdravlje ljudskog roda jedino, ako se poštuju zakoni prirode, odnosno Stvoritelja. Prenapučenost nije pravi uzrok širenja kontrolisanog poroda, nego je to samo isprika da se opravda lakomost i sebičnost. Sveti Otac je nastavio: „Pod isprikom ispravki prividnih grešaka Providnosti krše se sigurni zakoni Stvoritelja. Bilo bi

pametnije i korisnije, kad bi moderno društvo na celoj liniji počelo uklanjati uzroke gladi u nerazvijenim zemljama ili u prenapučenim područjima. Taj cilj bilo bi moguće postići aktivnijom nurnodopskom upotrebom modernih otkrića, prisnijom saradnjom i izmenom dobara među narodima, razumnijom i manje nacionalističkom ekonomijom. Papa je završio: valja raditi na uklanjanju sebičnosti sa dobrotvornošću, a lakomosti sa primenjivanjem stvarne pravde. Bog neće tražiti od ljudi da polažu račun o sudbini ljudskog roda, što spada na njega, nego o delima koja je svaki čovek dužan činiti prema svojoj savesti.

Zavet. 46 godišnja Amerikanka Manuela Correon iz Galveston pošla je peške na 620 km dugo hodočašće Marijinom svetištu u San Juan u državi Texas, u crnom odelu, sa krstom na grudima i krunicom u ruci. To je hodočašće zavetovala, kad je bio njen sin optužen za ubijstvo. Kad je sud u Galvestonu utvrdio nevinost njenog sina, majka je odmah otišla na put. Ništa nije htela poneti sa sobom nadajući se da će je dobri ljudi primati na konake i davati joj potrebnu hranu.

U Portugalu je pre kratkog vremena umro 102 godišnji župnik Manuel Moniz Madruga. Revnosni župnik je do poslednjeg dana vršio dušebrižničku službu.

24 godišnji Grönlandjanin Finn Lynge živi u Rimu te se sprema za svećenika. Posle svećeničkog ređanja treba da se vrati na službu u svoju domovinu. Tako će katolička Crkva nakon gotovo 1000 godina opet imati svog verskog pretstavnika na toj najsevernijoj zemlji gde još živi čovek.

Zadovoljštinu za oca. Sin poznatog nacističkog agitatora Martina Bormana se krajem rata sakrio u jednoj katoličkoj obitelji u južnom Tirolu. Dve godine iza toga primio je sveto krštenje. Posle je stupio u bogosloviju te će za Uskrs ove godine završiti studije i primiti sveti Red. Miadu Misu služit će ovog leta.

Papa je imenovao na opću želju katoličkog sveta sv. Ivana Boska nebeskim zaštitnikom učenika u privredi.

Francuska. 15. septembra 1858 rodio se u Strasburu Šarl de Fukol, istraživač Maroka i Sahare, onda pustinjak i apostol kršćanstva među saharskim plemenima. Molitvom i delima kršćanske ljubavi započeo je misionarski rad među saharskim stanovništvom. Francuski ministar prosvete Bijer je izjavio da će se slaviti 100 godišnjica rođenja tog velikog Francuza. Njegovoj uspomeni biće posvećena jedna izložba, a po školama će biti komemorativno predavanje.

Katolička štampa. Na biskupijskom savetovanju katoličkih novinara u Rimu 18 januara, pomoćnik rimskog vikara Luigi Traglia je rekao između ostalog: „Današnja štampa pretstavlja često samo mešavinu bezdušnih stvari, što mora uznemiriti ne samo katolike, nego sve one koji su odgovorni za javni život. Štampa koja traži samo predmete koji utiču na najprimitivnije nagone čitalaca, nema nikakve odgojne vrednosti". Nadbiskup je dalje upozorio na opasnost koja dolazi od spisa, koja u profinjenom obliku neprimetno šire pogrešne ideje. Katolički čitalac morao bi biti osposobljen da zna razlikovati lošu od dobre štampe.

18 profesora dobrovoljno se prijavilo za novoosnovani katolički univerzitet pape Pije XII u Basutolandu u južnoj Africi. Time su se odazvali pozivu Ureda za vezu Međunarodne katoličke organizacije za misije. Među profesorima nalazi se 7 Holanđana.

Na svetu se nalazi oko 15 miliona gubavaca. Medicinska nauka je napredovala, tako da je moguće ozbiljno se uhvatiti u koštac s tom bolešću. Ali potrebni su lekari, potrebni lekovi, potrebno izvesno obrazovanje naroda gde vlada ta bolest. U Zapadnoj Nemačkoj postoji posebna organizacija koja skuplja novčana sredstva za gubavce.

Engleska. Prvi puta iza reformacije u godini 1957 prirodni prirastak katolika je iznosio preko 100.000. Odraslih obraćenika je bilo 14 000. Ukupni broj katolika u Engleskoj i Welsu bez Škotske iznosi 3,5 miliona i 7 200 svećenika, od kojih 4 600 svetovnih.

Sahara u preistorijsko doba. U Sahari su na mnogim mestima čitave stene sa preistorijskim slikama, naročito u Tasili i kod Gata. Prema slikama koje obiluju životinjama izgleda da Sahara tada nije bila pustinja. Među naslikanim ljudima ima i belaca sa plavom kosom. Stručnjaci smatraju da te slike potiču od pre 8 000 godina.

Mihael d' Herbingny umro. Poznati orijentalist i veliki pobornik crkvenog jedinstva, završio je svoj život. Svečana misa zadušnica služila se u crkvi sv. Praksede u Rimu 23 januara o. g. Uz zvanične verske i diplomatske pretstavnike mnogobrojni su bili članovi zavoda Rusikum i istočnih zajednica u Rimu.

Fra Angelico. U Rimu, u crkvi Santa Maria Minerva zvanično su otvorili grob slavnog slikara dominikanca Fra Angelica, koji je pre 500 godina umro. Prisutna su bila tri kardinala, veći broj arheologa, koji su identifikovali njegovo telo. Dominikanski red poštuje tog slikara kao blaženika, pa su sada preduzeti koraci da ga Crkva zvanično prizna ekvipolentnim procesom za blaženika.

Crkvu ne smemo zloupotrebljavati. Kardinal Alfredo Ottaviani, prosekretar sv. Oficija, napisao je u rimskim novinama 21 januara o. g. članak koji je pobudio veliku pažnju i mnogobrojne komentare. Članak nosi naslov: Služiti Crkvi, a ne služiti se Crkvom. Kardinal izvodi: Crkvi služiti znači živeti crkvenim životom, znači Crkvu ljubiti. Kardinal se oštrim rečima obraća protiv onih kojima je služba Crkvi samo

sredstvo za njihovu osobnu častoljubivost. Mnogi su dobili poverenje od katolika da zastupaju u javnom životu katolička načela, a u odlučujućem trenutku bi postavili svoju čast, svoju političku karijeru i svoj socijalni položaj iznad poverenog zadatka. Što se tiče odbrane Crkve i njene časti, nastavio je crkveni dostojanstvenik, to se Crkva čak u kršćanskim zemljama svaki dan, svaki čas, javno i potajno, podmuklo i otvoreno najsramotnije vređa. U samom katoličkom taboru kritikuje se Crkva, ima nedisciplinovanih i izdajnika. Nađu se uticajni katolici koji se ne stide braniti one koji napadaju Crkvu, vređaju je i poduzimaju korake da bi je jednostavno uklonili.

Kućna pomoćnica — u očima sv. Oca. Papa je održao pred 15 000 kućnih pomoćnica, kuharica i sličnog osoblja govor, u kome je istakao vrednost i važnost njihovog rada. Rad u poljoprivredi, u uredima, u fabrikama nije važniji od njihovog. Svaka od tih radinosti je posvećena dobru zajednice, te je prema tome jednake vrednosti. Dok se ljudi u drugim zvanjima više posvećuju obradi mrtvih predmeta, to imaju kućni nameštenici tesniji dodir s ljudima. Poslodavac treba da u kućnim nameštenicama gleda svoju braću u Kristu te da im kao takvima iskazuje potrebno poštovanje i priznanje. Ako nema tog verskog shvaćanja, odnosi između poslodavaca i kućnih nameštenika mogu se brzo izroditi u ropstvo, za što imamo u poganstvu dovolino dokaza. Papa je pozvao poslodavce neka budu pametni i čovečni prema svom pomoćnom osoblju. Njihov rad mora biti ne samo pravedno plaćen, nego im mora biti omogućeno u smislu socijalne sigurnosti stvarati svoju obitelj.

Prošlo je 100 godina, otkako su bile privatne škole u Holandiji izjednačene s državnima. Januara 1858 godine holandski kralj Vilhelm III potpisao je zakon, prema kome se sa privatnim školama jednako postupa kao sa državnima. Još tri puta, 1878, 1905 i 1920 godine tom su zakonu bile dodate izvesne dopune. Danas država plaća sve privatne škole od školskih vrtića do svih srednjih i stručnih škola, a i za privatne univerzitete država krije do 90% troškova. Holandija ima trenutno 12 000 škola sa oko 2 miliona učenika. Privatnih škola je 72%, a državnih 28%. Među privatnim školama katolici su prvi sa 42%, evangelici drugi sa 30%. Pre 100 godina bilo je 2 500 državnih, a 1 000 privatnih škola. Danas je taj odnos više nego obratan.

Crkveni porez. U katedralnoj crkvi u Utrechtu razglasili su sa 1. februarom o. g. uvođenje dragovoljnog crkvenog poreza, prvi put u Holandiji. Razglas poziva vernike da prilože 2,5% svojih godišnjih prihoda za crkvene potrebe. Do toga je došlo zbog toga što su se namnožile po crkvama sabirne akcije, pa su se vernici žalili. Sličan porez imadu u toj zemlji i evangelici.

8 Zlatoustovih homilija. Urednik francuskog lista La Croix Antoine Wenger pronašao je 1955 godine u atoškom samostanu Stauronikita u nekom kodeksu iz II veka osam dosad nepoznatih homilija sv. Ivana Zlatousta. One potiču iz doba, dok je Zlatousti bio još propovednik u Antiohiji. Sadržavaju govore kojima se katehumene spremalo na sveto krštenje. U njima se tumači značenje sv. krštenja, njegova veza sa Kristom, duhovno uskrsnuće i slično. Pronađene homilije su poučne i za poznavanje obreda sv. krštenja u Antiohiji.

Umro koptski patrijarh. U Kairu umro je u starosti od 70 godina katolički aleksandrijski patrijarh Markos II Kuzam. Rodio se 1888 godine. 1911 bio je zaređen za svećenika. 1926 postao je biskup, a 1947 patrijarh. Bio je poglavar 80 000 katoličkih Kopta, koji su se od 18 veka na ovamo sjedinili sa Crkvom. Danas su oni podeljeni na 4 biskupije, nešto preko stotinu imaju svojih svećenika, dok se broj raskolnih Kopta penje na 2.5 miliona.

Kraj Mrtvog mora otkrivena nova pećina. Grupa arheologa istraživača sa jevrejskog univerziteta u Jeruzalemu otkrila je u Ain Gedi, zapadno od Mrtvoga mora utvrđenu pećinu, koja je verovatno pre 3 000 godina služila kralju Davidu za skonište. Prirodni otvor je bio delimično zazidan. Pred ulazom pronašli su ostatke vodovodnog rezervoara. Iz keramičnih ostataka u pećini može se zaključiti da je pećina gotovo neprekidno od 2 000 godina pre Krista pa sve do rimskog doba služila kao skonište. Ain Gedi je najbogatija oaza zapadno od Mrtvog mora, koja se spominje već u pesmi kralja Salamona. Prema mišljenju stručnjaka Ain Gedi nije bilo samo privremeno odmaralište nomada, nego i naseobina.

Radnici na dokovima u dublinskom pristaništu podižu u pristaništu bronzani kip Majke Božje. Granitni postavak će biti visok 18 metara i postavljen do 15 avgusta. Sami radnici će skupiti oko 40 miliona dinara, koliko je predviđeno da će stajati taj spomenik.

Francuska je izdala metalni novac za proslavu 100 godišnjice lurdskih ukazanja. Na jednoj strani je u novac utisnuta glava Lurdske Gospe i dole natpis: Ja sam Bezgrešno Začeće. Na drugoj strani utisnuta je slika sv. Bernardice kako kleči i moli se.

Nemačka. Za versku su se školu u ogromnom broju izjasnili roditelji velike nove naseobine Oberhausen. Od 1543 roditelja, koji će za Uskrs slati svoju decu u osnovnu školu, 662 su se izjasnila za katoličku, 505 za evangeličku, a 367 za zajedničku osnovnu školu. Za školu bez veronauke izjasnilo se samo 9 roditelja. Rezultat glasanja jasno govori da roditelji traže da se njihova deca odgajaju u verskom duhu i u školi.

Plivajuća kapela će ovog leta stupiti u akciju na donjem Renu. Bivši policijski brod

će se preurediti u kapelu, da bi bilo tako mornarima olakšano prisustvovanje sv. Misi i primanje svetih sakramenata. Kardinal Frings je već odredio kapelana Kockenrolsa za upravitelja ovog plivajućeg Božjeg hrama.

Dobri izgledi. Generalni direktor Međunarodne organizacije za poljoprivredu i ishranu FAO dao je sledeće podatke. Dosad je samo jedna desetina obradive zemlje potpuno iskorištena, dok devet desetina treba tek dobro obraditi. Nauka bi mogla sem toga pretvoriti u plodno tlo tropske i polarne predele, kao i pustinje i izvesna mora. Zemlja može da prehrani ne samo 2,5 milijarde nego 13,33 milijardi stanovnika. Bez rata i bez neodgovornog ograničavanja poroda moguća je ravnoteža između stanovništva i potrebnog životnog standarda.

199 modernih svetovnih zajednica, koje su nalik na redovničke kongregacije, obratilo se na Kongregaciju za redovnike s molbom na odobrenje. Najviše tih molbi došlo je iz Francuske, Španije i Italije. Kongregacija je udovoljila samo 51 molbi.

Severni Vietnam. Posle seobe na jug, u zemlji je ostalo još nekih 250 000 katolika sa 200 svećenika. U Hanoju je ostao ap. delegat Msgr Doolev, ali živi vrlo povučeno. Jedino 25 godišnjicu misništva slavio je malo svečanije. Radi malo semenište sa 198 pitomaca, kao i dve više katoličke škole jedna sa 700, a druga sa 300 učenika. Uspelo im je izdati novo izdanje svetog Pisma na narodnom jeziku. Redovnice bolničarke nalaze se na dužnosti.

Sudan. Zakonom su bile podržavljene sve privatne — misijske škole. Postoji zakonska mogućnost za delimičnu materijalnu oštetu. Veronauka je i dalje dozvoljena u tim školama te je nadzire svećenik. Negde lokalni faktori to sprečavaju, javno propovedajući da moraju biti podanici isto muslimanske vere kao njihova vlada. Postoji nada da će se prilike donekle srediti te da će merodavni faktori uvideti da su misionari i misijske ustanove za mladu i nerazvijenu državu od velike koristi.

Marijanska godina — otvorena. 11. februara o. g. skupilo se u Lurdu oko 60 000 vernika, među kojima oko 5 000 iz drugih zemalja Evrope i Amerike. Najače bila je zastupana domaća pokrajina Bigor. Bili su nazočni svi župnici i pretsednici opština te pokrajine kao i narodni poslanici, senatori. Na esplanadi pred crkvom lijonski kardinal Gerlier služio je svečani pontifikal pod kojim je narod pevao koralnu misu. Na posebnoj tribini bilo je skupljeno 300 novinara. Kardinal je održao prigodni vatreni govor. — Posle toga oko podne narod se skupio pred lurdskom špiljom. Tačno upodne Papa je preko radija molio Anđeo Gospodnji. Iza toga domaći biskup Théas je pročitao prigodnu papinu poruku. Papa se u njoj zahvalno seća velikih milosti koje je lurdska Gospa kroz tih 100 godina posredovala. Ponovno je pozvao hodočasnike da se pokorom, delima ljubavi te osobnom i zajedničkom duhovnom obnovom odazovu pozivu Bl. Device. Poručuje im neka se mole za slobodu Crkve, za širenje vere među svim narodima, opominje bolesnike neka za taj uzvišeni cili prikažu svoje patnje, poziva Bogu posvećene osobe na dužnu saradnju. Na kraju podeljuje Papa svima apostolski blagoslov.

Izvanredni hodočasnici. Iz Könersreuta u Bavarskoj propešačio je u Lurd sa teškim križem na ledima neki livar Ernst Emil Walter. Taj se kani vratiti kući preko La Salete i Turina. U nacrtu ima putovanje u Hirošimu, i to uglavnom peške.

Novi stepen Pijevog ordena. Papa Pijo IX je godine 1847 osnovao Pijev orden, koji je dosad imao tri stepena: veliki križ, komander i vitez. Sada je papa Pijo XII dodao još stepen zlatne ogrlice. To će biti najviše odlikovanje, koje će se redovito poklanjati samo suverenima. Postojeći najviši ordeni: Kristov orden i Orden zlatne ostruge dodeljivati će se samo izuzetno.

Međunarodna organizacija rada i Crkva. Direktor međunarodne organizacije rada David Morse bio je sada već treći puta u audijenciji kod svetog Oca. Postoje naime vrlo prisne veze između katoličkih sindikalnih organizacija i te Međunarodne svetske organizacije. Od 1926 godine jedan katolički svećenik je član tog ureda. Ovaj položaj zauzima sada P. Joblin, koji je pratio svog šefa u Vatikan.

Kanada. Institut za poučavanje nekatolika je prošle godine priredio pet konferencija o svetom Pismu starog zaveta. Održao ih je P. Roderich Mac Kenzie. Pozvano je bilo 309 osoba, a odazvalo se samo 22, uglavnom protestantski pastori i rabini. Predavanja su trajala po 50 minuta, a onda se kod čaše vina nevezano razgovaralo. Kurs je protekao u najboljem raspoloženju.

Bog i mir, to je tema, koja najviše interesuje 37 godišnjeg Japanca Sammy Kuahini. Taj je čovek u starosti od 10 godina oboleo od gubave bolesti, 1945 godine je oslepeo. Mnogo se bavi radioamaterstvom te ima svoj radijski odašiljač. Svakog se dana zabavlja sa drugim amaterima, koji su udaljeni i više hiljada kilometara. Voli govoriti o Bogu i miru. Svoje emisije završava pozivom: molite se za mir.

Na antireligioznom kongresu u Moskvi, na kome je učestvovalo 350 antireligioznih propagandista, nastupio je profesor Mitin. Izjavio je da je 40 godišnji boj protiv Boga ostao u osnovi bezuspešan. Prema njegovom mišljenju njihov najopskurniji i najprepredeniji neprijatelj je Vatikan. Kad se treba boriti protiv takvog neprijatelja, nije na mestu nikakva obzirnost.

Miss sveta od 1952. Finka Kuusela je bila prvo izabrana za lepoticu Finske, a onda u Njujorku lepoticom sveta 1952. Tamo se upoznala s mladim katoličkim inženjerom Gilom. Na njegovu pobudu počela se interesovati za katoličku veru. Za Uskrs 1953 ona se krstila u katoličkoj crkvi, a narednog dana venčala se s Gilom. Danas s njime živi u filipinskoj prestonici Manili...

Parlamenat Južnog Vietnama je nakon dugotrajne debate s ogromnom većinom usvojio zakon, kojim se zabranjuje razvod braka. U posebnim slučajevima zakon daje pretsedniku Republike pravo da čini izuzetke. Zakonski predlog stavila je katolički narodni poslanik — žena, svakinja pretsednika republike.

Vanredna hodočasnica. U Fatimu stigla je peške holandska bolničarka Nelly Noylen da ispuni svoj zavet. Sa sobom je vozila dečja kolica sa svojim prtljagom.

Papinsko odobrenje dobila je neka afrička ženska kongregacija, koja zvanično nosi naslov: Kongregacija redovnica Marijinih kćeri, ili na domaćem jeziku, „Banakibira". Kongregaciju osnovao je biskup Streicher 1908 godine kao ap. vikar u Ugandi. Kongregacija danas broji 45 kuća sa 438 redovnica i 29 novakinja.

Neka učiteljica u istočnom Berlinu bila je otpuštena iz službe, pošto je jednoj učenici napisala u njen album jedan citat iz biblije. Otpusnica učiteljicu tereti da je neopravdano mešala Crkvu i državu.

Film o krvi sv. Januarija. U Napulju se događa dva puta godišnje da se zgrušana krv sv. Januarija pretvori u tekuću. Ta se pojava ne može prirodno protumačiti. Sada je taj prizor filmovan te ga daju na talijanskoj televiziji.

Pred crkvom sv. Petra u Rimu grade se dve ogromne palate, u koje će se useliti šest Svetih Kongregacija, kako bi bili centralni uredi katoličke Crkve na okupu. Te kongregacije su: konzistorijalna, za sakramente, redovnička, koncilska, obredna te ona za semeništa i univerzitete.

Novoimenovani biskup umro. Msgr Stefan Sobalkowski bio je imenovan za pomoćnog biskupa u biskupiji Kielce u Poljskoj. Rodio se u Čenstohovi 1901, učio u Kielcu i u Innsbrucku. Od 1951—1956 nalazio se u zatvoru, a sada je jedan dan iza posvećenja za biskupa umro iznenada od srčane kapi.

Prekomorski studenti. Posle drugog svetskog rata broj azijskih i afričkih studenata na evropskim univerzitetima je mnogo porastao. Smatra se da se njihov broj u Engleskoj penje na 30 000, od kojih je oko 4 000 katolika. Posle Engleske dolazi Francuska, Belgija, Nemačka i Holandija. Katolički studenti prekomorskih zemalja imaju posebnu organizaciju koja se brine za njihove duhovne, a delimično i za materijalne potrebe. — U SAD živi oko 20 000 azijskih i afričkih studenata. Sa katoličke strane za njih se brine Ured za strane posetioce u Vašingtonu.

Japan. U toj zemlji izlazećeg sunca godišnje dolazi oko 23 000 samoubijstava, najviše među studentima. P. Leon Gheysen, koji već duži niz godina radi kao misionar u Japanu tvrdi da je tako velikom broju samoubijstava među studentima kriv materijalizam. Njihove stare poganske religije nisu mogle dati odgovor na mnoga pitanja koja ih muče. Materijalizam uči da postoji samo ovaj život, a posle smrti nema ništa. Kako su toliki od njih osetili da im ovaj svet ne može pružiti ono što žele, odabrali su ono što ih uči materijalističko učenje u kome su bili odgojeni — povratak u ništa.

U Austriji su pre 40 godina osnovali Kanizijevo delo sa ciljem da pomaže siromašne đake i bogoslove te im tako omogući postići cilj. Tako je ta ustanova već pomogla 1400 svećenicima da su svršili škole i postali svećenici. Trenutno to Delo podupire oko 1500 đaka i bogoslova te izdaje za njih godišnje oko 2 miliona šilinga ili u našoj valuti oko 60 miliona dinara. Polovina svote odlazi za dečačka semeništa, 25% za bogoslovna, 15% za kasna zvanja i 10% za redovničke zavode. Kanizijevo delo ima 80 000 članova, većinom siromašni ljudi i žene koji skromnom uštedevinom pomažu na obrazovaniu svećeničkog naraštaja.

Rur. Po većim gradovima Porurja nalaze se svuda bolnice. Kako se sve više smanjuje broj čč.ss. bolničarki, to već izvesno vreme dolaze nedeljom u bolnice mlade devojke da za nekoliko sati zamene časne sestre koje dođu na taj način do potrebnog odmora. To čine dragovolino i besplatno.

Odlikovanje svetog Oca. Američki „Đorđe-Vašington-Koverj" institut je odlikovao svetog Oca zlatnom medaljom za njegovo delo izmirenja među rasama. Američki ambasador na Kvirinalu Gems Zellerbach predao je Papi to odlikovanje.

Dijecezanski list u istočnom Berlinu St-Hedwiglblatt bio je 16 februara zapljenjen zbog pastirskog pisma domaćeg biskupa Dr Döpfnera. Iduće nedelje je izašao, ali je morao doneti pismo državnog Ureda u kome je biskup bio grubo napadnut.

U Monte Carlo sastali su se pretstavnici katoličkih filmskih preduzeća i televizije učlanjenih u međunarodnu organizaciju Unda da izmenjaju mišljenja o svojim postignućima te da planiraju za budućnost. Knez Rainier podelio je nagrade za najbolje religiozne filmove određene za televiziju. U toj organizaciji su sledeće zemlje: Nemačka, Engleska, Austrija, Belgija, Španiolska, SAD, Francuska, Italija, Holandija i Švajcarska.

OBAVEŠTENJE. Pojedini primerak Blagovesti prodaje se po 20 din. Ko prima na svoju vlastitu adresu list, plaća godišnje 300 din. Poverenici imaju 10% popusta. — Redakcija „Blagovest" čestita svim svojim prijateljima i čitateljima „Sretan Uskrs"!

S. J. Pitanje: Šta je prvobitno značenje reči: dekan, kanonik, biskup, kardinal? Odgovor: Prve tri reči su grčkog, a poslednja latinskog porekla. Dekan znači deset, dekan je nadzornik nad 10 župa, koje po pravilu tvore dekanat. Danas se naziv dekan ne upotrebljava isključivo u gornjem smislu nego ima dekana u stolnom kaptolu, u kardinalskom kolegijumu, na fakultetima. — Kanon znači pravilo, od toga grčki pridev kanonikos. Kanonici su odličniji svećenici kod katedralnih i kolegijalnih crkava. Oni sastavljaju posebnu zajednicu te su po pravilu obvezani na zajedničko obavljanje brevijara i svečanije vršenje službe Božje u spomenutim crkvama. Kanonici su ujedno biskupovi savetnici i pomoćnici u upravljanju biskupije. — Episkopos je grčka reč te znači nadglednika i nadzornika. Danas je usvojen taj izraz za višeg duhovnog pastira koji je primio treći stepen svetog Reda te po pravilu upravlja jednom crkvenom teritorijom, obično nazvanom biskupijom. Biskupi su božjepravna ustanova u katoličkoj Crkvi za razliku od ostalih, o kojima je reč. — Cardo je latinska reč za stožer, na koji se pričvršćuju vrata. Stožer mora biti jak. Tako moraju biti jaki savetnici Papini, vrhovni senat katoličke Crkve. Ti danas nose naziv kardinali. Ima ih u punom sastavu 70. Dele se u one koji stalno borave u Rimu te su stalno zaposleni u raznim vrhovnim uredima, dok su drugi kardinali u prvom redu zauzeti upravom svoje biskupije te povremeno dolaze u Rim na savetovanja. Najvažnija dužnost kardinala jeste izbor novog pape.

D. P. Odgovor: Ima raznih mesta u svetom Pismu koja prividno izgledaju oprečna, čak u evanđeljima. Zbog toga je toliko razumljivije da je samo Crkva ovlaštena da verodostojno tumači sveto Pismo. U izdanjima svetog Pisma na narodnom jeziku Crkva opravdano traži da moraju biti teža mesta protumačena prema priznatim katoličkim egzegetama. — U stvari u svetom Pismu nema protivrečnosti, jer je to Božja knjiga i stoga nepogrešiva. Sva poteškoća je u ispravnom tumačenju pojedinih mesta. Sadašnji sveti Otac mnogo naglašava studij istočnih jezika, stare istočne literature, tadašnjih literarnih vrsta koje su se u mnogome razlikovale od savremenih. Poznavanje biblijske starine raste iz dana u dan. Svako novo otkriće na polju biblijske arheologije potvrđuje istinitost biblijskih navoda. Mi moramo biti strpljivi. Ko zna da li će ikada stručnjaci uspeti da reše sve poteškoće u tumačenju svetog Pisma? No, uprkos tome sveto Pismo je i ostaje neiscrpna riznica božanskog svetla i utehe. Blago nama, ako u duhu poniznosti i pobožnosti često hranimo svoje duše revnosnim čitanjem i razmatranjem te jedinstvene knjige.

VEĆ. Pitanje: 11 aprila Crkva slavi papu Leona Velikog. Zašto se naziva „Veliki"? Odgovor: Taj papa je vladao Crkvom sredinom petog veka, u vreme velikih kušnja. Bio je jasan mislilac, odličan stilist, sjajan govornik, čovek velikih upravnih sposobnosti, a istovremeno vrlo ponizan, svestan ljudske ograničenosti. Imao je visok pojam o papinskoj službi te duboko pouzdanje u Božju pomoć. Isticao se u borbi protiv manihejaca na Zapadu i monofizita na Istoku. Za njegovog vladanja održavao se Kalcedonski crkveni sabor gde je 600 biskupa oduševljeno slušalo njegovo pismo i osudilo Evtihijevu krivu veru. Hrabar i odlučan Leo se sreo sa hunskim kraljem Atilom i spasio Italiju daljnjeg razaranja. Po drugi puta je posredovao, kad je vandalski kralj Gejzerik navalio na Italiju i Rim. Oholi Vandal dao se nagovoriti da je poštedeo Rim od paljenja i ubijanja ali ne i od pljačke. Zbog tih dela istorija je dala tom Papi nadimak „Veliki". Istočna Crkva ga je već 536 godine nazvala crkvenim naučiteljem i u liturgiji slavi njegovu uspomenu. Šteta je samo da na Istoku nisu dovoljno poznati njegovi govori o prvenstvu rimskog biskupa.

MOLITVA

O svakom čovjeku i o svakoj stvari mogu nešto reći,
pa i kažem — lako i brzo. O Tebi, Bože, mogu reći najmanje.
Tko si Ti?
Otkad živim, živiš sa mnom.
Nitko Te ne vidi, a Ti jesi.
Znam o Tebi sve, što su zapisale knjige.
Pa ipak — ne znam ništa.
Ali na koljenima spoznajem:
Ti si otkrivenje najveće Tajne, Ti — sâma Tajna:
Bog, koji se zove Ljubav i Ljubav, koja se zove Bog.
Bože moj, kako sam istinit u ništavilu pod Tvojim križem.
Ti se ukazuješ u liku savršene Ljubavi;
ja u liku grijeha.
Ti u ljepoti, a ja ružan.
Ti u dobroti, a ja u zloći.
Ti u istini, ja u laži.
Jer si takav, svijet Te odbacuje.
Mene, jer sam takav, svijet hvali.
Bože!
Kada bih mogao zavrijediti, da me Ti pohvališ, to bi bio najvredniji dar, koji sam mogao primiti.
Tada bih mogao reći da živim časno.

BLAGOVEST izdaje Nadbiskupski Ordinarijat u Beogradu. — Odgovorni urednik: Dr Janez Jenko, konzultor. — Uredništvo i uprava: Beograd, Svetozara Markovića broj 20. — Poštanski fah 524. Tekući račun 10-KB-33-Ž-410.
Štampa: Štamparija „DOZ" — Beograd, Zmaj Jovina br. 39 — Telefon 20-268.